

สรุปรายงานการเข้าร่วมประชุมอบรม
โครงการอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร
ตามเกณฑ์ AUN-QA Version 4 รุ่นที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ช่วงที่ 1 : การอบรมเชิงปฏิบัติการ (วันที่ 9-10 เมษายน 2569)
ช่วงที่ 2 : การฝึกประสบการณ์/ร่วมสังเกตการณ์การประเมิน (วันที่ 24 เมษายน 2569)

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสรุปสาระสำคัญจากการเข้าร่วมประชุมอบรมโครงการอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ตามเกณฑ์ AUN-QA Version 4 รุ่นที่ 2 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา โดยรวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารโครงการ กำหนดการอบรม เอกสารประกอบการบรรยายของวิทยากร และแบบฝึกปฏิบัติที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ Appendix B, Worksheet การรวบรวมประเด็น Site Visit, Checklist การสัมภาษณ์แบบ Role Play และ Appendix D สำหรับรายงานผลการประเมินระดับหลักสูตร สาระของรายงานมุ่งเน้นการทำความเข้าใจหลักการประเมินตามเกณฑ์ AUN-QA Version 4 ที่อิงแนวคิด Outcome-Based Education (OBE) การเชื่อมโยงความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง กระบวนการออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน ทรัพยากรสนับสนุน และผลลัพธ์ของหลักสูตร รวมทั้งบทบาท หน้าที่ ทักษะ และจรรยาบรรณของผู้ประเมินในการดำเนินการประเมินภายในระดับหลักสูตรให้เป็นไปอย่างมีมาตรฐาน โปร่งใส และมุ่งพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

หวังว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของมหาวิทยาลัย ตลอดจนเป็นแนวทางสำหรับหลักสูตร คณะ และหน่วยงานสนับสนุนในการเตรียมความพร้อมรับการประเมินตามเกณฑ์ AUN-QA Version 4 อย่างเป็นระบบ

1. บทนำ

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับมาตรฐานอุดมศึกษาและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะในบริบทที่การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษามุ่งเน้นการจัดการศึกษาเชิงผลลัพธ์ (Outcome-Based Education: OBE) ซึ่งกำหนดให้หลักสูตรต้องแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ผู้เรียนจะมีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะใดเมื่อสำเร็จการศึกษา และหลักสูตรมีระบบสนับสนุนให้ผลลัพธ์ดังกล่าวเกิดขึ้นจริงได้อย่างไร มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาได้นำเกณฑ์ AUN-QA ระดับหลักสูตรมาใช้เป็นกรอบการพัฒนาหลักสูตร และระบบประกันคุณภาพภายใน เพื่อยกระดับคุณภาพบัณฑิตและสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ผู้ใช้บัณฑิต หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน การอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร

ตามเกณฑ์ AUN-QA Version 4 รุ่นที่ 2 จึงเป็นกิจกรรมสำคัญในการสร้างผู้ประเมินภายในที่มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และทัศนคติที่เหมาะสมกับการประเมินเชิงพัฒนา

2. หลักการและเหตุผล

ตามประกาศและกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 มาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และรายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่กำหนด โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเชิงผลลัพธ์และการประกันคุณภาพผลลัพธ์การเรียนรู้จริงของผู้เรียนในทุก หลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาได้กำหนดนโยบาย กลไก และกรอบแนวทางการขับเคลื่อนระบบ ประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA ของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน เพื่อผลักดันให้ การจัดการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิด OBE และยกระดับคุณภาพหลักสูตรสู่มาตรฐานสากล โดยเฉพาะหลักสูตร แบบ OBE ที่ใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. 2565 ซึ่งผ่านการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยแล้ว ในปีการศึกษา 2567 และ 2568 รวม 12 หลักสูตร และอยู่ระหว่างการพัฒนาผลการดำเนินงานเพื่อเตรียมรับการประเมิน คุณภาพภายในตามเกณฑ์ AUN-QA เมื่อสิ้นปีการศึกษา การสร้างและพัฒนาผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีทีมผู้ประเมินคุณภาพภายในที่มีมาตรฐาน เข้าใจ เกณฑ์ AUN-QA Version 4 ในเชิงลึก สามารถอ่าน SAR วิเคราะห์หลักฐาน สัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เยี่ยมชม สถานที่ และจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในได้อย่างถูกต้อง น่าเชื่อถือ และมุ่งเน้นการ ปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

3. วัตถุประสงค์ของการอบรม

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์ AUN-QA Version 4 สำหรับการประเมินคุณภาพ การศึกษาภายในระดับหลักสูตร โดยเฉพาะหลักสูตรแบบ OBE
2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจโครงสร้างเกณฑ์ 8 Criteria และความสัมพันธ์ระหว่าง Stakeholders' Needs, Expected Learning Outcomes, Programme Design, Teaching and Learning, Student Assessment, Resources และ Output/Outcomes
3. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำ Desktop Assessment โดยใช้ Appendix B ในการ วิเคราะห์ Strengths, Sources of Evidence, Interview Questions และ Areas for Improvement
4. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรวบรวมประเด็น Site Visit ได้แก่ ประเด็นขอข้อมูลเพิ่มเติม คำถามสัมภาษณ์กลุ่มต่างๆ และรายการสถานที่ที่จะเยี่ยมชม
5. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วยเทคนิคที่เหมาะสม เช่น การ

ใช้คำถามเปิด คำถามปิด การหลีกเลี่ยงคำถามนำ การฟังเชิงรุก และการสรุปประเด็นอย่างเป็นระบบ

6. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีจัดทำรายงานผลการประเมินตาม Appendix D และการสื่อสารผลการประเมินทั้งในรูปแบบ Preliminary Findings และ Final Assessment Report

7. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของมหาวิทยาลัย และสนับสนุนการสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ (Quality Culture) ในระดับหลักสูตรและคณะ

4. ข้อมูลภาพรวมของโครงการอบรม

ประเด็น	รายละเอียดสรุป
ชื่อโครงการ	การฝึกอบรมผู้ตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ตามเกณฑ์ AUN-QA รุ่นที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
รูปแบบการอบรม	บรรยาย ฝึกปฏิบัติ แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการดำเนินงาน และฝึกปฏิบัติการประเมินคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัย
ระยะเวลา	แบ่งเป็น 2 ช่วง ช่วงที่ 1 : การอบรมเชิงปฏิบัติการ 9-10 เมษายน 2569 ช่วงที่ 2 : การฝึกประสบการณ์/ร่วมสังเกตการณ์การประเมิน 24 เมษายน 2569
กลุ่มเป้าหมาย	73 คน ประกอบด้วยคณะวิทยากรและทีมงาน 24 คน และอาจารย์ผู้เข้าอบรม 49 คน โดยเป็นผู้อบรมกลุ่มเดิมที่อบรมผู้ประเมินรุ่นที่ 1 จำนวน 18 คน และกลุ่มใหม่รุ่นที่ 2 จำนวน 31 คน
การประเมินผลสำเร็จ	วัดความรู้ความเข้าใจจากแบบสอบถามหลังการอบรม และกำหนดเงื่อนไขการผ่านการอบรม/มีสิทธิได้รับประกาศนียบัตรโดยต้องมีเวลาเข้าร่วมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของระยะเวลาการอบรมทั้งหมด
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกณฑ์ AUN-QA Version 4 สำหรับหลักสูตรแบบ OBE และสามารถปฏิบัติหน้าที่ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในตามเกณฑ์ AUN-QA ได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน

5. กำหนดการอบรมโดยสรุป

วัน/เวลา	กิจกรรมสำคัญ	สาระการเรียนรู้/ผลที่คาดหวัง
9 เมษายน 2569 (ช่วงเช้า)	เปิดการอบรม ภาพรวมเกณฑ์ AUN-QA Version 4 ความสามารถและหน้าที่ของผู้ประเมิน Desktop Assessment และ	เข้าใจหลักการ AUN-QA Version 4, OBE, Stakeholders-oriented assessment และเริ่มฝึกอ่าน SAR

วัน/เวลา	กิจกรรมสำคัญ	สาระการเรียนรู้/ผลที่คาดหวัง
	Workshop 1 Criteria 1-2	ตาม Criteria 1-2
9 เมษายน 2569 (ช่วงบ่าย)	Workshop 2 Desktop Assessment Criteria 3-4 และ Workshop 3 Consolidate Site Visit Issues Criteria 1-4	ฝึกเชื่อมโยง ELOs, การเรียนการสอน, การประเมินผู้เรียน และรวบรวม ประเด็นข้อข้อมูล/สัมภาษณ์/Site Tour
10 เมษายน 2569 (ช่วงเช้า)	ติดตามความก้าวหน้า ทบทวน Workshop 4 Criteria 5-7, Workshop 5 Criteria 8 และ Workshop 6 Consolidate Site Visit Issues Criteria 5-8	ฝึกวิเคราะห์ทรัพยากรบุคลากร บริการ สนับสนุน สิ่งอำนวยความสะดวก และ ผลลัพธ์ของหลักสูตร
10 เมษายน 2569 (ช่วงบ่าย)	การดำเนินการสัมภาษณ์ การเยี่ยมชมสถานที่ Workshop 7 Interview Session Role Play การรายงานผลการประเมิน และถามตอบข้อ สงสัย	พัฒนาทักษะสัมภาษณ์เชิงประเมิน การยืนยันหลักฐาน การสรุป Findings และการจัดทำรายงาน
24 เมษายน 2569	ร่วมสังเกตการณ์การประเมินคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตร (Mock Assessment)	ฝึกประสบการณ์จริงในการสังเกต กระบวนการประเมินระดับหลักสูตร

6. สาระสำคัญที่ได้จากการเข้าร่วมประชุมอบรมและการศึกษาเอกสารประกอบการอบรมของวิทยากรเพิ่มเติม

1) ภาพรวมของเกณฑ์ AUN-QA Version 4

เกณฑ์ AUN-QA Version 4 เป็นกรอบการประกันคุณภาพระดับหลักสูตรที่ตั้งอยู่บนแนวคิด Outcome-Based Education (OBE) และเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นศูนย์กลาง (Stakeholders-oriented) โดยการประเมินเป็นการประเมินตามหลักการ (Principle-based assessment) ที่มุ่งสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนา (Supportive and improvement-oriented) มากกว่าการตรวจจับข้อผิดพลาดเพียงอย่างเดียว แนวคิดสำคัญคือการใช้ผลการประเมินเป็นกลไกสร้างการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Quality Improvement: CQI)

ภาพรวมของเกณฑ์แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร แนวทางการจัดการเรียนรู้ การประเมินผู้เรียน บุคลากรสายวิชาการ บริการสนับสนุนผู้เรียน สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน ผลลัพธ์ของหลักสูตร และการประกันคุณภาพ/การเทียบเคียง เพื่อยืนยันว่าหลักสูตรมีระบบที่นำไปสู่การบรรลุผลลัพธ์ตามที่คาดหวังได้จริง

2) กลุ่มเกณฑ์ AUN-QA Version 4

กลุ่มเกณฑ์	Criteria	ความหมายเชิงประเมิน
Programme Criteria	1. Expected Learning Outcomes 2. Programme Structure and Content 3. Teaching and Learning Approach 4. Student Assessment	ตรวจสอบการออกแบบและดำเนินการของหลักสูตร ตั้งแต่ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง โครงสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผู้เรียนว่ามีความสอดคล้องเชิงสร้างสรรค์ (Constructive Alignment) หรือไม่
Resources Criteria	5. Academic Staff 6. Student Support Services 7. Facilities and Infrastructure	ตรวจสอบความเพียงพอ คุณภาพ และการพัฒนาทรัพยากรสนับสนุนการดำเนินงานหลักสูตร ทั้งด้านบุคลากร บริการสนับสนุน และสิ่งอำนวยความสะดวก
Results Criteria	8. Output and Outcomes	ตรวจสอบผลลัพธ์ของหลักสูตร เช่น อัตราสำเร็จ การศึกษา การออกกลางคัน ระยะเวลาสำเร็จ การศึกษา การมีงานทำ/ประกอบอาชีพ การวิจัย/งานสร้างสรรค์ การบรรลุผลลัพธ์ของหลักสูตร และความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3) ระบบ IQA at Program Level ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ระบบ IQA at Program Level ของมหาวิทยาลัยโดยเชื่อมโยงนโยบายการประกันคุณภาพระดับหลักสูตรกับการประเมินรายหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA เป็นมาตรฐานพื้นฐาน ระบบดังกล่าวครอบคลุมทั้งหลักสูตรระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา และประกอบด้วยรูปแบบการประเมินสำคัญ 2 ลักษณะ ได้แก่

1) การประเมินเต็มรูปแบบ (Full Assessment) : หลักสูตรจัดทำ SAR และรับการประเมินตามแนวทาง AUN-QA at Programme Level Version 4 โดยทีมประเมินจากมหาวิทยาลัย โดยกำหนดให้ประเมินทุก 5 ปี หรือก่อนเริ่มกระบวนการปรับปรุงหลักสูตร

2) การประเมินติดตาม (Follow-up Assessment) : หลังจากการประเมินเต็มรูปแบบ หลักสูตรจัดทำแผนพัฒนา รายงานความก้าวหน้า ปิดช่องว่าง (Closing gaps) และรับการประเมินติดตามทุกปีจนถึงรอบประเมินเต็มรูปแบบครั้งถัดไป

แนวคิดดังกล่าวสะท้อนการใช้ AUN-QA เป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพ ไม่ใช่เพียงการตรวจประเมินรายปี แต่เป็นวงจรการพัฒนาหลักสูตรที่เชื่อมโยงการจัดทำ SAR การประเมิน การจัดทำ Improvement Plan และการติดตามผลลัพธ์อย่างต่อเนื่อง

4) ความสามารถ บทบาท และคุณลักษณะของผู้ประเมิน

ผู้ประเมินหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA ต้องทำหน้าที่ในฐานะ “Quality Ambassador” เพื่อสร้าง Quality Culture ในมหาวิทยาลัย จึงต้องมีทั้งความรู้ ทักษะ ทศนคติ และจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสม ไม่ใช่เพียงการอ่านเอกสารและให้คะแนน แต่ต้องช่วยสะท้อนภาพคุณภาพของหลักสูตรจากหลักฐานอย่างเป็นธรรม

มิตินี้ความสามารถ	รายละเอียดที่ได้จากการอบรม	การนำไปใช้ในการประเมิน
ความรู้และประสบการณ์	เข้าใจ OBE, การออกแบบ/ดำเนินงาน/จัดการหลักสูตร, Framework, Criteria และ Requirements ของ AUN-QA Version 4	ใช้วิเคราะห์ว่าแต่ละ Requirement ต้องการหลักฐานใด และหลักสูตรดำเนินการสอดคล้องเพียงใด
ความเป็นมืออาชีพ	มีภาพลักษณ์และพฤติกรรมที่เหมาะสม มีการเตรียมตัวเป็นระบบ มีวินัย และรักษาเวลา	สร้างความน่าเชื่อถือและความเชื่อมั่นแก่ผู้รับการประเมิน
การสื่อสาร	สื่อสารได้ชัดเจน ใช้คำถามเหมาะสม พังเชิงรุก สรุปและทวนความได้	ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา ศิษย์เก่า ผู้ใช้บัณฑิต และบุคลากรสนับสนุน
การวิเคราะห์และวินิจฉัย	ค้นหาข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปประเด็นจากหลักฐานอย่างมีเหตุผล	ระบุ Strengths, Areas for Improvement และข้อค้นพบเชิงประเมินได้อย่างเป็นธรรม
ทัศนคติและจริยธรรม	มีทัศนคติเชิงบวก เปิดใจกว้าง เคารพผู้อื่น เป็นกลาง มีความละเอียดรอบคอบ และรักษาความลับ	ทำให้การประเมินเป็นพื้นที่เรียนรู้ร่วมกัน และมุ่งพัฒนาคุณภาพ

หน้าที่ของผู้ประเมินแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ก่อนการประเมิน ระหว่างการประเมิน และหลังการประเมิน ดังนี้

ระยะ	หน้าที่สำคัญ
ก่อนการประเมิน	ตอบรับการรวมทีม ตรวจสอบ SAR ว่าควร Accept หรือ Reject ดำเนินการ Desktop Assessment และเตรียมประเด็นคำถาม/หลักฐาน/รายการ Site Tour
ระหว่างการประเมิน	เข้าร่วม Opening Session ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มต่าง ๆ เยี่ยมชมสถานที่ ประชุมทีมผู้ประเมิน สรุป Preliminary Findings และเข้าร่วม Closing Session
หลังการประเมิน	ผู้ร่วมประเมินจัดส่ง Final Assessment Report and Result ให้ Lead Assessor

ระยะ	หน้าที่สำคัญ
	ภายในเวลาที่กำหนด และ Lead Assessor จัดทำ Final Assessment Report ส่งหน่วยงานพัฒนาคุณภาพ

5) รายงานการประเมินตนเอง (SAR) และการทำ Desktop Assessment

- SAR สำหรับ AUN-QA Assessment ไม่ใช่รายงานประจำปี แต่เป็นรายงานที่แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรได้รับการออกแบบ ดำเนินการ และจัดการในช่วงระยะเวลาหนึ่งหรือวงรอบหลักสูตรอย่างไร ผู้ประเมินจึงต้องมอง SAR ในฐานะหลักฐานเชิงระบบของหลักสูตร ไม่ใช่เพียงการรวบรวมกิจกรรมหรือผลการดำเนินงานประจำปี

- ส่วนประกอบของ SAR ควรประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ Part 1: Introduction, Part 2: AUN-QA Criteria Requirements, Part 3: Strengths and Weaknesses Analysis และ Part 4: Appendices

- แนวทางการปฏิเสธ SAR อาจเกิดจากส่ง SAR ล่าช้า เขียนไม่เป็นไปตามแนวทางที่ตกลง ข้อมูลตาม Requirement/Criterion ขาดหาย มีข้อมูลเท็จหรือทำให้เข้าใจผิด รวมถึงรายงานอ่านยากหรือไม่ชัดเจน

- Desktop Assessment คือการอ่าน ตรวจสอบ และวิเคราะห์ SAR พร้อมเอกสารแนบ โดยใช้ Appendix B เป็นเครื่องมือ เพื่อบันทึก Strengths, Interview Questions, Sources of Evidence และ Areas for Improvement ซึ่งขั้นตอน Desktop Assessment ที่สำคัญ ได้แก่

- (1) ทำความเข้าใจ Requirement แต่ละข้อในแต่ละ Criterion
- (2) ค้นหาหลักฐานจาก SAR และเอกสารแนบเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับ Requirement
- (3) บันทึกประเด็น Strength/Evidence หรือ Area for Improvement ตามระดับหลักฐาน และ
- (4) สรุปข้อมูลที่ต้องขอเพิ่มเติม คำถามสัมภาษณ์ และรายการสถานที่ที่จะเยี่ยมชม

6) สรุปสาระความรู้ตาม Criteria 1-8

Criterion	สาระสำคัญที่ผู้ประเมินต้องพิจารณา	ตัวอย่างหลักฐาน/ประเด็นคำถาม
1. Expected Learning Outcomes	ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรต้องกำหนดตาม Learning Taxonomy สอดคล้องกับวิสัยทัศน์/พันธกิจ เป็นที่รับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เชื่อมโยงกับ CLOs มีทั้ง Generic Outcomes และ Subject-specific Outcomes สะท้อนความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และแสดงการบรรลุผลลัพธ์เมื่อสำเร็จการศึกษา	PLO/CLO Mapping, Curriculum Mapping, Stakeholder Needs Analysis, Learning Taxonomy, ข้อมูล PLO Achievement, Exit Survey, Alumni/Employer Feedback
2. Programme	รายละเอียดหลักสูตรและรายวิชาต้องครบถ้วน เป็น	มคอ./Program Specification,

Criterion	สาระสำคัญที่ผู้ประเมินต้องพิจารณา	ตัวอย่างหลักฐาน/ประเด็นคำถาม
Structure and Content	ปัจจุบัน สื่อสารแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การออกแบบหลักสูตรต้อง Constructively Aligned กับ ELOs มีการใช้ Feedback โดยเฉพาะภายนอก มีการแสดง Contribution ของแต่ละรายวิชาต่อ ELOs โครงสร้างหลักสูตรมีลำดับจากพื้นฐานไปสู่ขั้นสูง มีทางเลือก/ความเชี่ยวชาญ และทบทวนหลักสูตรเป็นระยะ	Course Specification, Study Plan, Curriculum Matrix, Minutes of Curriculum Review, Employer Feedback
3. Teaching and Learning Approach	ปรัชญาการศึกษาต้องประกาศและสื่อสารชัดเจน สะท้อนในกิจกรรมการเรียนรู้ การเรียนการสอนต้องเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมอย่างรับผิดชอบ ใช้ Active Learning ส่งเสริม Learning how to learn, Lifelong Learning, Creativity, Innovation และ Entrepreneurial Mindset รวมทั้งปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับภาคอุตสาหกรรมและ ELOs	Lesson Plan, Active Learning Evidence, Teaching Innovation, Student Work, Course Evaluation, Industry Feedback, Improvement Records
4. Student Assessment	ใช้วิธีประเมินหลากหลายและสอดคล้องกับ ELOs มีนโยบายประเมินและการอุทธรณ์ชัดเจน มีมาตรฐานความก้าวหน้าและการสำเร็จการศึกษา ใช้ Rubrics, Marking Schemes, Timelines และ Regulations เพื่อความ Valid, Reliable, Fair วัดการบรรลุ ELOs และให้ Feedback ทันเวลา	Assessment Blueprint, Rubrics, Marking Scheme, Grade Distribution, Appeal Procedure, Feedback Records, PLO/CLO Achievement Data
5. Academic Staff	มีแผนอัตรากำลังและบุคลากรสายวิชาการที่เพียงพอ ทั้งคุณภาพและปริมาณ มีการวัดและติดตามภาระงาน ระบุและประเมินสมรรถนะ จัดสรรหน้าที่ตามคุณวุฒิ ประสบการณ์ และความถนัด ระบบเลื่อนตำแหน่งเป็นธรรม สิทธิ บทบาท และจริยธรรมชัดเจน รวมทั้งพัฒนาบุคลากรและบริหารผลการปฏิบัติงาน	Workload Report, Staff Profile, Competency Matrix, IDP/TNA, Promotion Criteria, Performance Management, Training Records
6. Student Support Services	นโยบายรับเข้า เกณฑ์ และขั้นตอนรับนักศึกษาต้องชัดเจนและเป็นปัจจุบัน มีแผนบริการสนับสนุนระยะสั้น/ยาว ระบบติดตามความก้าวหน้า ผลการเรียนรู้ และ	Admission Criteria, Student Progress Monitoring, Advising Records, Co-curricular

Criterion	สาระสำคัญที่ผู้ประเมินต้องพิจารณา	ตัวอย่างหลักฐาน/ประเด็นคำถาม
	ภาระงานนักศึกษา มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร/การแข่งขัน/บริการสนับสนุนเพื่อยกระดับประสบการณ์ และ Employability และประเมิน/เทียบเคียง/พัฒนาบริการสนับสนุน	Activities, Student Services Evaluation, Benchmarking Results
7. Facilities and Infrastructure	ทรัพยากรทางกายภาพ ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์ ห้องสมุดดิจิทัล ระบบ IT คอมพิวเตอร์และเครือข่าย ต้องเพียงพอ ทันสมัย เข้าถึงง่าย มีมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม สุขอนามัย ความปลอดภัย และการเข้าถึงของผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ รวมทั้งมีการประเมินและปรับปรุงคุณภาพสิ่งอำนวยความสะดวก	Facility Inventory, Lab Maintenance, Digital Library, IT/LMS Usage, Safety Records, Accessibility Evidence, Facility Satisfaction Survey
8. Output and Outcomes	หลักสูตรต้องมีการจัดเก็บ ติดตาม และเทียบเคียงผลลัพธ์ เช่น Pass Rate, Dropout Rate, Average Time to Graduate, Employability/Self-employment/Entrepreneurship/Further Study, Research/Creative Works, Programme Outcomes Achievement และ Stakeholders' Satisfaction เพื่อใช้ในการปรับปรุง	Graduate Statistics, Employment Survey, Tracer Study, PLO Achievement, Research Output, Stakeholder Satisfaction, Benchmarking Data

7) การรวบรวมประเด็น Site Visit Issues

หลังการทำ Appendix B ผู้ประเมินต้องสรุปประเด็นที่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติม คำถามสัมภาษณ์สำหรับกลุ่มต่าง ๆ และรายการสถานที่ที่จะเยี่ยมชม โดยบันทึกใน WORKSHEET 2 - Consolidate Site Visit Issues การรวบรวมประเด็นนี้ช่วยให้การประเมินภาคสนามมีเป้าหมายชัดเจน ลดการถามซ้ำซ้อน และทำให้ทีมประเมินสามารถยืนยันข้อค้นพบจาก SAR ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบใน Worksheet 2	แนวทางการใช้
Interview Questions	จัดลำดับคำถามตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เช่น คณบดี/รองคณบดี หัวหน้าภาค/คณะกรรมการบริหารหลักสูตร/ทีม SAR อาจารย์ นักศึกษา ศิษย์เก่า ผู้ใช้บัณฑิต และบุคลากรสนับสนุน
List of Requested Documents	ระบุเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมที่ต้องใช้เพื่อยืนยัน Strengths หรือ Areas for Improvement เช่น รายงานผลลัพธ์ PLO, ผลประเมินผู้มี

องค์ประกอบใน Worksheet 2	แนวทางการใช้
	ส่วนใดส่วนเสีย, แผนพัฒนา, รายงานติดตามผล
List of Site Tour	กำหนดสถานที่ที่ต้องการเยี่ยมชม เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โครงสร้างพื้นฐานเครือข่าย และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

8) การสัมภาษณ์และการเยี่ยมชมสถานที่

การสัมภาษณ์เป็นช่วงเวลาให้ผู้ประเมินและผู้รับการประเมินได้แลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อประโยชน์สูงสุดของการประเมิน เป็นโอกาสให้ผู้ประเมินซักถามเพื่อคลายข้อสงสัย ตรวจสอบและยืนยันประเด็นจาก Desktop Assessment ขณะเดียวกันผู้รับการประเมินสามารถอธิบายหรือให้ข้อมูลเพิ่มเติมได้ โดยกลุ่มสัมภาษณ์ทั่วไปประกอบด้วยผู้บริหาร/ทีมเขียน SAR อาจารย์ นักศึกษา บุคลากรสนับสนุน ศิษย์เก่า และผู้ใช้บัณฑิต

ช่วงของการสัมภาษณ์	แนวปฏิบัติสำคัญ
ช่วงแนะนำ	ทักทาย แนะนำทีมผู้ประเมิน ชี้แจงวัตถุประสงค์และขอบเขตการสัมภาษณ์ ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์รู้สึกผ่อนคลาย และยืนยันการรักษาความลับ
ช่วงถามตอบ	ถามทีละหนึ่งคำถาม ใช้คำถามเปิดเพื่อให้เล่าและอธิบาย ใช้คำถามปิดเพื่อยืนยันข้อมูล หลีกเลี่ยงคำถามนำ ใช้ถ้อยคำเป็นกลาง ฟังเชิงรุก และรักษาเวลา
ช่วงสรุป	ถามว่ามีข้อมูลเพิ่มเติมหรือไม่ สรุปประเด็นสำคัญ และขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์

การเยี่ยมชมสถานที่ช่วยให้ผู้ประเมินตรวจสอบข้อเท็จจริงจากสภาพแวดล้อมจริง เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โครงสร้างพื้นฐานเครือข่าย และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยให้ความสำคัญกับสภาพอุปกรณ์ การบำรุงรักษา มาตรฐานความปลอดภัย สุขอนามัย การเข้าถึง และบรรยากาศทางกายภาพ สังคม และจิตวิทยาที่เอื้อต่อการศึกษาและการวิจัย

9) การรายงานผลการประเมิน

การรายงานผลการประเมินแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ การนำเสนอรายงานผลประเมินเบื้องต้น (Preliminary Findings Presentation) และการจัดทำรายงานผลการประเมิน (Assessment Report) โดยการนำเสนอเบื้องต้นเป็นการสื่อสารประเด็นสำคัญด้วยวาจา ส่วนรายงานฉบับสมบูรณ์เป็นเอกสารรายละเอียดตามแต่ละ Criterion หรือ Requirement พร้อมระบุ Strengths, Areas for Improvement และสถานะของหลักสูตรตาม Rating Scale

WORKSHEET 4 - Appendix D เป็นแบบฟอร์มรายงานผลการประเมินระดับหลักสูตร โดยใช้ข้อมูลจาก SAR หลักฐาน การเยี่ยมชมสถานที่ และการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งอาจารย์ บุคลากรสนับสนุน

นักศึกษา ศิษย์เก่า และผู้ใช้บัณฑิต รายงานต้องสรุปผลการประเมินทั้ง 8 Criteria และ Overall Verdict ตามระดับคะแนน 7 ระดับ รวมทั้งระบุประเด็นเด่นและประเด็นที่ควรพัฒนาอย่างชัดเจน

10) สรุปองค์ความรู้จากแบบฝึกปฏิบัติ

เอกสาร/Worksheet	ความรู้หรือทักษะที่ได้รับ
WORKSHEET 1 - Appendix B	ฝึกวิเคราะห์ SAR ตาม Criteria 1-8 ระบุ Strengths, Interview Questions, Sources of Evidence และ Areas for Improvement เพื่อเตรียมเข้าสู่การประเมินภาคสนาม
WORKSHEET 2 - Consolidate Site Visit Issues	ฝึกรวบรวมประเด็นขอข้อมูลเพิ่มเติม คำถามสัมภาษณ์ และรายการสถานที่เยี่ยมชมให้เชื่อมโยงกับข้อค้นพบจาก Desktop Assessment
WORKSHEET 3 - Checklist for Interview Session Role Play	ฝึกสังเกตและพัฒนาทักษะสัมภาษณ์ ตั้งแต่การเริ่มต้น การใช้คำถาม การฟัง/สื่อสาร และการสรุปปิดการสัมภาษณ์
WORKSHEET 4 - Appendix D	ฝึกทำความเข้าใจรูปแบบรายงานผลการประเมิน การสรุปคะแนนราย Criterion การระบุข้อสรุปในภาพรวม (Overall Verdict) และการเขียน Strengths/Areas for Improvement

7. บทสรุป

การเข้าร่วมประชุมอบรมโครงการอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ตามเกณฑ์ AUN-QA Version 4 รุ่นที่ 2 ทำให้ผู้เข้าร่วมได้รับความรู้และประสบการณ์สำคัญทั้งในเชิงหลักการและเชิงปฏิบัติ โดยเฉพาะการทำความเข้าใจว่า AUN-QA Version 4 ไม่ใช่เครื่องมือประเมินแบบแยกส่วน แต่เป็นกรอบการพัฒนาหลักสูตรทั้งระบบที่เริ่มจากความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นำไปสู่การกำหนด ELOs/PLOs การออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน การสนับสนุนทรัพยากร และการติดตามผลลัพธ์อย่างต่อเนื่อง สารสำคัญที่ได้รับสามารถสรุปได้เป็น 5 ประเด็นหลัก ได้แก่

- 1) ผู้ประเมินต้องเข้าใจ OBE และ Constructive Alignment เพื่อพิจารณาว่า PLOs, CLOs, การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผู้เรียนเชื่อมโยงกันอย่างสมเหตุสมผลหรือไม่
- 2) การประเมิน AUN-QA เป็นการประเมินเชิงหลักการและมุ่งพัฒนา จึงต้องใช้หลักฐานที่เชื่อถือได้ ควบคู่กับการวินิจฉัยอย่างเป็นธรรม
- 3) Desktop Assessment เป็นหัวใจของการเตรียมการประเมิน เพราะช่วยให้ผู้ประเมินทราบว่า ควรถามใคร ถามอะไร ขอหลักฐานใด และควรเยี่ยมชมสถานที่ใด
- 4) การสัมภาษณ์และ Site Tour เป็นกระบวนการยืนยันหลักฐานและทำให้เห็นภาพจริงของหลักสูตร โดยผู้ประเมินต้องใช้ทักษะการสื่อสาร การฟัง และการสังเกตอย่างมีอาชีพ

5) รายงานผลการประเมินต้องสะท้อนข้อค้นพบจากหลักฐานอย่างชัดเจน แยก Strengths และ Areas for Improvement ได้ตรงตาม Requirement และสามารถนำไปใช้วางแผนพัฒนาหลักสูตรได้จริง

โดยสรุป การอบรมครั้งนี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพระดับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพราะช่วยสร้างฐานความรู้ร่วมของผู้ประเมินภายใน พัฒนาความสามารถในการใช้เกณฑ์ AUN-QA Version 4 อย่างเป็นระบบ และสนับสนุนการขับเคลื่อนคุณภาพหลักสูตรตามแนวคิด OBE ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

8. แนวทางพัฒนาในอนาคต

8.1 แนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัย

- 1) จัดทำระบบทะเบียนผู้ประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA พร้อมข้อมูลความเชี่ยวชาญ ประสิทธิภาพการประเมิน และผลการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประเมินแต่ละคน
- 2) กำหนดแผนพัฒนาผู้ประเมินต่อเนื่อง เช่น การอบรมทบทวนเกณฑ์ การประชุม Calibration เพื่อปรับความเข้าใจร่วม การฝึกเขียน Findings และการแลกเปลี่ยนกรณีศึกษาจากการประเมินจริง
- 3) พัฒนาคู่มือกลางและ Template กลางสำหรับ SAR, Appendix B, Site Visit Issues, Interview Protocol และ Assessment Report เพื่อให้การประเมินภายในมีมาตรฐานเดียวกัน
- 4) จัดทำระบบคลังหลักฐานดิจิทัลระดับหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรจัดเก็บหลักฐานตาม Criteria/Requirement ได้เป็นระบบ ลดภาระการค้นหาเอกสาร และสนับสนุน Desktop Assessment
- 5) กำหนดปฏิทิน IQA at Program Level รายปีให้ชัดเจน เชื่อมโยงการจัดทำ SAR การประเมินเต็มรูปแบบ การประเมินติดตาม การจัดทำ Improvement Plan และการรายงานความก้าวหน้า
- 6) พัฒนาระบบติดตามผลลัพธ์หลักสูตร เช่น PLO Achievement, Graduate Employment, Stakeholder Satisfaction, Pass/Dropout Rate และ Benchmarking Data เพื่อใช้ประกอบ Criterion 8 และการปรับปรุงหลักสูตร

8.2 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรและคณะ

- 1) หลักสูตรควรจัดทำ Evidence Map ตาม Criteria 1-8 โดยระบุว่าแต่ละ Requirement มีหลักฐานใด เจ้าของข้อมูลคือใคร และข้อมูลปรับปรุงล่าสุดเมื่อใด
- 2) พัฒนาระบบการรวบรวม Stakeholder Needs อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะข้อมูลจากผู้ใช้บัณฑิต ศิษย์เก่า อุตสาหกรรม/ตลาดแรงงาน ชุมชน และองค์กรวิชาชีพ แล้วสะท้อนกลับสู่ PLOs และการปรับปรุงหลักสูตร
- 3) ทบทวนความสอดคล้องระหว่าง PLO-CLO-Learning Activities-Assessment ทั้งระดับหลักสูตรและรายวิชา โดยใช้ Curriculum Mapping และ Assessment Blueprint
- 4) จัดทำข้อมูลผลลัพธ์ของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เช่น การบรรลุ PLOs การมีงานทำ ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวิจัย/งานสร้างสรรค์ และผลการเทียบกับข้อมูลภายนอก

5) นำผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้ประเมินไปจัดทำ Improvement Plan ที่มีผู้รับผิดชอบ กำหนดเวลา ตัวชี้วัด และหลักฐานการปิดช่องว่างอย่างชัดเจน

8.3 แนวทางการพัฒนาสำหรับผู้ประเมิน

1) เตรียมความพร้อมก่อนการประเมินโดยอ่าน SAR และหลักฐานประกอบอย่างรอบคอบ ทำความเข้าใจ Requirement แต่ละข้อ และบันทึกประเด็นใน Appendix B อย่างเป็นระบบ

2) ใช้คำถามสัมภาษณ์ที่เป็นกลาง เปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลอธิบายอย่างเต็มที่ หลีกเลี่ยงคำถามนำ และยืนยันข้อค้นพบด้วยหลักฐานหลายแหล่ง

3) รักษาจรรยาบรรณ ความเป็นกลาง ความลับ และบรรยากาศการประเมินเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้รับการประเมินมองการประเมินเป็นโอกาสในการพัฒนา

4) เขียนข้อค้นพบให้ชัดเจน อ้างอิง Requirement มีหลักฐานรองรับ และระบุ Areas for Improvement ในลักษณะที่หลักสูตรสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

8.4 แผนพัฒนาในอนาคตเชิงปฏิบัติการ

ระยะเวลา	แนวทางดำเนินการ	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง	ผู้รับผิดชอบ
ระยะสั้น	จัดทำฐานข้อมูลผู้ประเมิน จัดประชุม Calibration หลังอบรม จัดทำ Template Appendix B/Report กลาง และจัดคลินิก ให้คำปรึกษาการเขียน SAR	- ผู้ประเมินมีแนวทางปฏิบัติร่วมกัน - หลักสูตรเตรียม SAR ได้ตรง เกณฑ์มากขึ้น	สมป.
ระยะกลาง	จัด Mock Assessment ทุกกลุ่มหลักสูตร พัฒนาค้นหาหลักฐานดิจิทัล และสร้าง Dashboard ผลลัพธ์ระดับหลักสูตร	- การประเมินภายในมีความพร้อม - ข้อมูลหลักฐานค้นหาได้ง่าย - สามารถติดตามผลลัพธ์ได้ ต่อเนื่อง	สมป./คณะ
ระยะยาว	พัฒนาระบบประเมินติดตามรายปี เชื่อม Improvement Plan กับแผนคณะ/มหาวิทยาลัย และสร้างเครือข่ายผู้ประเมิน ภายใน-ภายนอก	เกิดวงจรคุณภาพระดับหลักสูตรที่ ต่อเนื่อง สอดคล้องกับ AUN-QA และสนับสนุนการยกระดับสู่ มาตรฐานสากล	สมป./คณะ

นางเดือนเพ็ญ สนแย้ม

ผู้จัดทำสรุปรายงาน

มิถุนายน 2569